

Kauhajoen kaupunki

Konserniohje



Kauhajoki

Kaupunginhallitus 14.6.2021, § 172
Kaupunginvaltuusto 28.6.2021, § 48

Sisällysluettelo

1 Johdanto	3
2 Kauhajoen kaupunkikonserni	3
3 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	4
4 Konserniohjeen käsittely, hyväksyminen ja sitovuus	5
5 Konsernin johtaminen, ohjaus ja valvonta	5
6 Hyvä hallintotapa	7
6.1 Noudatettavat arvot	7
6.2 Yhtiökokous	7
6.3 Hallitus	8
6.4 Hallituksen jäsenten toimikausi, asettamisjärjestys ja lukumäärä	8
6.5 Yhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatettavat periaatteet	9
6.6 Hallituksen jäsenten vastuut ja riippumattomuus	9
6.7 Hallituksen puheenjohtaja.....	10
6.8 Hallituksen jäsenen tiedonsaanti	10
6.9 Hallituksen toimikunnat.....	10
6.10 Toimitusjohtaja.....	11
6.11 Yhtiön organisaatio	11
6.12 Palkkiot ja palkitseminen	11
7 Tytäryhteisöjen neuvotteluvelvoitteet	11
8 Tavoitteiden asettaminen ja konserniraportointi	12
9 Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta	13
10 Konsernin sisäinen yhteistyö	14
10.1 Hankinnat	14
10.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet.....	15
10.3 Henkilöstöpolitiikka	15
10.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	15
11 Tiedottaminen ja tietojen antaminen	16
12 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus	16
13 Verkostoyhteistyö	16
14 Ohjeiden voimaantulo	17
Jakelu	17

1 Johdanto

Kuntalaissa (410/2015) tarkastellaan kunnan toimintaa kokonaisuutena. Kunnan tulee koordinoida kuntakonsernin erilaiset toiminnot ja sitoa näiden tavoitteet kunnan strategiaan tavoitteisiin. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Konserniohjeen tarkoitus ja soveltaminen

Konserniohje koskee ensisijaisesti Kauhajoen kaupungin tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja viralliseen kaupunkikonserniin kuulumattomien kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen, tiedonkulun tehostamiseen sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan edistämiseen.

Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti ja että pääomapanostus tuottaa asetetut tavoitteet. Omistajaohjauksella huolehditaan myös siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

2 Kauhajoen kaupunkikonserni

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Kaupungilla katsotaan olevan määräysvalta yhteisössä muun muassa silloin, kun kaupungilla yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden kanssa on enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen.

Kaupungilla katsotaan olevan määräysvalta yhteisössä myös silloin, kun kaupungilla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön tai säätiön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä sama oikeus. Määräysvalta voi perustua myös muihin seikkoihin, jotka luovat kaupungille oikeuden tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyhteisössä.

Kauhajoen kaupunkikonserni muodostuu

- sisäisestä konsernista, joka käsittää Kauhajoen kaupungin organisaation
- ulkoisesta konsernista, joka käsittää kaupungin tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät.

Kauhajoen kaupungin tilinpäätösasiakirjoista ilmenevät konserniin kuuluvat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt, niiden omistusosuudet ja osakkuusyhteisöt, niiden omistusosuus ja äänivalta sekä peruspääomaosuudet kuntayhtymissä.

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäystä ja osakkuusyrittäystä, joissa kaupungilla on 20–50 %:n äänivalta tai vähintään 20 %:n omistusosuus omasta pääomasta.

Kaupunkikonsernin toimintaa säädellään

- kuntalaissa (410/2015)
- kirjanpitolaissa (1336/1997)
- tilintarkastuslaissa (1141/2015)
- osakeyhtiölaissa (624/2006).

Kaupungin omistajapolitiittiset päälinjaukset määritellään kaupunginvaltuuston päätöksellä ja niitä täsmennetään vuosittain kaupungin taloussuunnitelmassa.

3 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kauhajoen kaupunki emoyhteisönä vastaa kaupungin kehityksen ohjaamisesta sekä toimialaansa kuuluvien palveluiden järjestämisestä. Konserniyhtiöt ja -yhteisöt täydentävät kaupungin omaa palvelutuotantoa sekä tuottavat kaupungin ydintoimintoja ja kaupunkikehitystä tukevia palveluja.

Konserniohje luo puitteet Kauhajoen kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Tavoitteena on edistää kaupunginvaltuuston määrittelemien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista, yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä sekä varmistaa ulkoisen ja sisäisen valvonnan riittävyys ja toimivuus. Lisäksi ohjeen avulla pyritään yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyteen sekä hyvään tiedonkulkuun kaupungin ja yhteisöjen välillä.

Konserniohjauksella varmistetaan hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen kaikissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Konserniohje koskee ensisijaisesti kaupungin tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja viralliseen kaupunkikonserniin kuulumattomien kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja siinä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä
- tiedottamisesta ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta
- velvollisuudesta hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- konsernin sisäisistä palveluista
- kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä
- kaupungin tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien konsernitason tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat kaupunginvaltuuston määrittelemää omistajapolitiikkaa ja toimintalinjausta. Kaupunkikonsernin yhteisillä ohjeilla varmistetaan hyväksytyyn omistajapolitiikan ja tavoitteiden toteutus, kustannuksia säästävä toiminta ja palveluiden käyttö.

Tytäryhteisöjen on toiminnassaan tarkasti noudatettava osakeyhtiölakia ja muuta yhteisöjä sitovaa lainsäädäntöä. Konsernijohtoon edustajat käyvät vuosittain tavoite- ja talousarviokeskustelut sekä seurantaneuvottelut tytäryhteisöjen johdon kanssa.

Talousarvion käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut (tulokortti). Tavoitteiden tulee olla talousarviovuoteen sidottuja ja mitattavia.

Tytäryhteisöjen investointi- ja rahoitussuunnitelmat valmistellaan yhteistyössä konsernin johdon kanssa. Tytäryhteisöjen lainajärjestelyt toteutetaan yhteistyössä omistajaohjauksen kanssa.

4 Konserniohjeen käsittely, hyväksyminen ja sitovuus

Konserniohjeen hyväksyy kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto. Konserniohjetta noudatetaan sekä sisäisen että ulkoisen konsernin toiminnassa ja päätöksenteossa. Konserniohjetta noudatetaan kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskeva lainsäädännöstä muuta johdu.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa tai vastaavissa hallintoelimissä ja myös osakkuusyhteisöjen toimielimissä.

Kaupungin konserniohje on yhtiöoikeudellisesti sitova, kun se on hyväksytty osakeyhtiön yhtiökokouksessa yhtiötä sitovaksi.

Konserniohjeeseen perustuvaa yksittäistä ohjetta ei saa antaa tai soveltaa siten, että se on ristiriidassa yhteisöä koskevien pakottavien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa.

Kaupunkia konserniyhtiöissä edustavien henkilöiden tulee toimia kaupunginvaltuuston konsernille asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Tytär- ja osakkuusyhtiöiden sekä kuntayhtymien hallinnossa kaupungin edustajana toimivien henkilöiden tulee noudattaa konsernijohtoon antamia toimintaohjeita. Ohjeet annetaan pöytäkirjan- tai päätösluettelon otteella tai muulla tavalla kirjallisesti tai suullisesti. Myös suullisesti annettava ohje tulee dokumentoida.

Konserniohjeet ovat luonteeltaan ohjeellisia, mutta niistä poikkeamiselle tulee olla painava peruste. Lähtökohtaisesti noudattamatta jättäminen voi perustua vain osakeyhtiölain tarkoittamiin vähemmistön ja velkojien suojasääntöksiin tai muuhun selkeään osakeyhtiölain tarkoittamaan yhtiön edun vastaisuuteen.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Mikäli konserniohjeeseen perustuva yksittäinen ohje on ristiriidassa yhteisöä koskevien yhteisösääntöjen (yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt), yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan yhteisösääntöjä ja pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon tulee ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti Kauhajoen kaupungille.

Omistajaohjausta toteuttaessaan kaupunki ottaa huomioon tytäryhteisöjensä muiden omistajien yhdenvertaisuusperiaatteen siten, että ohjeen pohjalta tehtävä päätös tai toimenpide ei tuota yhtiön omistajalle epäoikeutettua etua toisen omistajan kustannuksella.

5 Konsernin johtaminen, ohjaus ja valvonta

Kuntalain 48 §:n mukaisesti kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernijohto vastaa kaupungissa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Hallintosäännössä määritellään kon-

sernijohto ja määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus sekä kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat.

Kaupunginvaltuusto

- päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- määrittelee omistajapolitiikan ja päättää omistajaohjauksen periaatteista
- käsittelee ja hyväksyy konserniohjeen
- päättää talousarviossa ja taloussuunnitelmassa kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille annettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
- päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista
- hyväksyy kaupungin tilinpäätöksen, johon sisältyy konsernitilinpäätös.

Kaupunginhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohdaisen työnjaon
- antaa valtuustolle raportin talouden toteutumisesta neljännesvuosittain ja puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä selonteon siitä
 - miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, valvonnassa mahdollisesti havaitut puutteet kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella
- antaa kaupungin ennakokannan merkittävien omistajuuteen (esim. kiinteistöt, tilat ja omistusosuudet eri yhteisöissä) liittyvien asioiden valmistelusta valtuustolle sekä näiden koordinoimisesta lautakunnille niiden päätösvaltaan kuuluvien asioiden osalta

Kaupunginjohtaja

- toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan
- johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernitalouspolitiikkaa
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- käy itse tai antaa tehtäväksi käydä tytäryhteisöjen johdon kanssa tavoite- ja tuloskeskustelut
- seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksen konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle
- huolehtii kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä, joissa kaupungilla on määräysvalta.

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus saada tytäryhteisöjen hallitusten kokousten asialistat etukäteen sekä olla läsnä ja käyttää puheoikeutta tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa.

Lautakunnat

- huolehtivat resurssien jaosta ja toimintojen yhteensovittamisesta myös niille palveluja tuottavien kuntayhtymien ja osakeyhtiöiden kanssa siten, että yhteistyö on riittävää
- suorittavat tilaajana erityistoimialaansa kuuluvien tehtävien osalta toiminnan seuranta ja tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia yhtiöiden ja yhteisöjen johdolle ja raportoivat tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

Tarkastuslautakunta

- tarkastuslautakunnalla on oikeus tutustua konserniyhteisöihin ja saada tietoa niiden toiminnasta ja tilinpäätöksistä arvioidakseen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista
- tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Toimialajohtaja (hallintojohtaja, kasvatus- ja opetusjohtaja, hyvinvointijohtaja ja tekninen johtaja)

- aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan
- seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginjohtajalle.

Edellä mainittujen lisäksi konsernijohto voi antaa tarvittaessa tytäryhteisöille toimintaohjeita, jotka koskevat esim. rahoitusjärjestelyjä, hankintoja, henkilöstöpolitiikkaa ja johdon valintaa. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että

- kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Valvonnan kohdealueena on erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuus sekä taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konserniyhtiöiden sisäisessä valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin Kauhajoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä tarkempaa ohjetta.

6 Hyvä hallintotapa

6.1 Noudatettavat arvot

Kauhajoen kaupunkikonsernissa noudatetaan kaupunginvaltuuston kaupunkistrategiassa hyväksymiä arvoja ja tavoitteita.

6.2 Yhtiökokous

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja hallitus valitsee toimitusjohtajan. Yhtiön on pidettävä varsinainen yhtiökokous vähintään kerran tilikauden aikana. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava kaupungin konsernijohtolle ja mahdollisille muille osakkeenomistajille **vähintään kaksi viikkoa** ennen kokousajankohtaa. Yhtiökokousmateriaali on toimitettava annetussa määräjassa kaupungille mahdollista omistajaohjausta varten. Yhtiökokousedustajalle on erikseen sovittavalla tavalla varattava mahdollisuus tutustua yhtiön toimintaan.

Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan on pääsääntöisesti oltava läsnä yhtiökokouksessa.

6.3 Hallitus

Hallituksen valitsee yhtiökokous tai muun yhteisön tarkoitusta varten kokoontuva toimielin, jollei yhteisösäännöistä muuta johdu. Kaupunginhallitus antaa jäsenten valintaa koskevan ohjeen yhtiökokousedustajalle.

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Yhtiön on jaettava toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastuualueet selkeästi tällä työjärjestyksellä. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa.

Kokousaineisto on toimitettava hallituksen jäsenille ja kaupunginjohtajalle riittävän ajoissa (pääsääntöisesti vähintään yksi viikko) ennen kokousta. Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa. Puhelin-, sähköposti-, Teams- tai vastaavat, osin tai kokonaan sähköisesti järjestetyt kokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava kattava pöytäkirja. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan. Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä ja kun kaikille hallituksen jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan, kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua yhtiön parhaaksi.

Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottamia tahoja.

Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava siitä, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden suhteutettu strategia, jota seurataan, arvioidaan ja raportoidaan kaupunginhallitukselle vähintään neljännesvuosittain. Raporttien käsittely on kirjattava pöytäkirjaan.

Hallituksen on säännöllisesti arvioitava omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. Yhteisön on toimintakertomuksessaan ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä sekä jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin. Kaupunginjohtajalla ja hänen määräämällään on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa.

6.4 Hallituksen jäsenten toimikausi, asettamisjärjestys ja lukumäärä

Hallituksen jäsenet valitaan pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan, ellei yhteisösäännöistä muuta johdu. Yhtiön hallituksen jäsen voidaan vaihtaa kaupunginhallituksen uudella ohjauksella. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottamisesta päättää yhtiökokous kaupunginhallituksen ohjauspäätöksen jälkeen.

Hallitus vastaa uuden jäsenen valitsemisesta yhtiökokouksessa jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Mikäli hallituksen jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, on asettamisjärjestys selostettava yhtiökokouskutsussa.

Kaupunginhallitus ottaa yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa yhtiön hallitukseen valittavien jäsenten lukumäärään. Pyrkimyksenä on, että hallituksen jäsenmäärä on oikeassa suhteessa yhtiön toimialaan ja toiminnan laajuuteen.

6.5 Yhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatettavat periaatteet

Hallituksen valinnassa tulee huomioida yhteisön toimiala ja toiminnan laajuus sekä yhteisön strateginen merkittävyys kaupungin toiminnassa.

Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus. Yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet koulutautuvat ja sitoutuvat jatkuvasti kehittämään hallitustyöskentelyn edellyttämää osaamistaan.

Hallitusten valinnassa noudatetaan tasa-arvolain (609/1986) 4a § 3 momentin mukaisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ellei siitä jouduta perustellusta syystä poikkeamaan. Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään ja sitouduttava konserniohjeiden noudattamiseen.

6.6 Hallituksen jäsenten vastuut ja riippumattomuus

Tytäryhteisön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallituksen jäsenellä tulee olla yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus. Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta.

Korvausvastuu voi syntyä muun muassa

- huolellisuusveloitteen laiminlyönnistä
- osakeyhtiölain, muun lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomisesta
- jättämällä noudattamatta konserniohjetta ja konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita siten, että siitä aiheutuu merkittävää haittaa tai vahinkoa yhtiölle tai kaupungille osakkeenomistajana.

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiössä toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tytäryhtiön konsernirakenteen vuoksi tämä on katsottu tarpeelliseksi.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos

- hänellä on työ-, toimi- tai vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön
- hän on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hänellä on ollut vähäistä suurempi toimeksiantosuhde viimeisen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön tai
- hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitettussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhte).

Hallituksen jäsen ei pääsääntöisesti ole riippumaton myöskään silloin, kun hän on hallituksen jäsenenä, kuuluu toimivaan johtoon tai on merkittävässä työsuhteessa yhtiössä, joka toimii ko. kaupungin tytäryhtiön kanssa samoilla markkinoilla, vaikka hän ei olisikaan lain tarkoittamalla tavalla esteellinen asiassa.

6.7 Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa

- huolehtia, että hallitus on toiminta- ja päätöskykyinen
- seurata yhtiön toimintaa, toimitusjohtaja tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- huolehtia siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- valvoa kokousten valmistelua
- toimia kokouksessa puheenjohtajana, huolehtia pöytäkirjan pitämisestä ja sen allekirjoittamisesta
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhteisöissä noudatetaan konserniohjetta ja konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita sekä toimitaan omistajapoliittisten linjausten ja yhteisölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- pääsääntöisesti hyväksyä toimitusjohtajan edustusmenot yms. sekä lomat ja muut vapaut
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittava henkilön tulee olla pätevyydeltään ja osaamiseltaan kyvykäs vastaamaan hallitustyöskentelystä, sen arvioinnista ja kehittämisestä. Kaupungin nimeämä tytäryhtiön ja osakkuusyhteisön hallituksen puheenjohtaja osallistuu pääsääntöisesti yhtiökokouksiin.

6.8 Hallituksen jäsenen tiedonsaanti

Yhtiön on annettava hallituksensa jäsenille riittävät ja tasapuoliset tiedot yhtiön toiminnasta. Hallituksen jäsenten tulee olla tietoisia saamaansa tietoon liittyvistä mahdollisista rajoitteista ja puutteista ja heidän tulee varmistaa, että he saavat oikeaa ja luotettavaa tietoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon. Hallituksen jäsenellä ei ole oikeutta osoittaa pyyntöään suoraan yhtiön organisaatiolle tai konsernin yksittäiselle henkilölle.

6.9 Hallituksen toimikunnat

Hallitus voi perustaa hallituksen jäsenistä koostuvan toimikunnan tai valiokunnan. Tällainen voi olla esimerkiksi hallituksen työvaliokunta taikka rakennustoimikunta isoa rakennusprojektia varten. Toimikunta perustetaan hallituksen päätöksellä ja siitä ja sen tehtävistä tehdään merkintä pöytäkirjaan. Toimikunnan tulee raportoida työstään säännöllisesti hallitukselle. Toimikunnan toiminnasta ja jäsenistä on informoitava toimintakertomuksessa tai vuosikertomuksessa.

6.10 Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtajalla on yhtiön toimielimenä itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määriteltävä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka yhteisön hallitus hyväksyy. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää tulee yhteisön hallituksen puheenjohtajan pyytää asiasta Kauhajoen kaupungin hallituksen ennakkokäsitys konserniohjeen määräämällä tavalla.

Toimitusjohtajan tulee pyytää yhtiön hallituksen lupa sivutoimen pitämiseen sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja omistukset muissa yhteisöissä, mikäli näillä on merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Toimitusjohtajaa ei tule valita ilman erityistä ja pätevää syytä emoyhtiön hallituksen puheenjohtajaksi tai jäseneksi.

6.11 Yhtiön organisaatio

Yhtiön on selostettava toimintakertomuksessa tai vuosikertomuksessa yhtiön organisaatio ja jos yhtiössä on johtoryhmä, johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet. Mikäli yhtiö ei laadi virallista toimintakertomusta, tulee yhtiön laatia vuosikertomus, jossa ilmenee vähintään toimintakertomuksessa esitettävät tiedot.

6.12 Palkkiot ja palkitseminen

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Yhtiön on selostettava toimitusjohtajalle, muulle johdolle ja henkilöstölle maksettujen erityispalkkojen tai -palkkioiden määrä yhteissummoina sekä palkitsemisen perusteet toiminta- tai vuosikertomuksessa. Näissä kertomuksissa on myös mainittava, mikäli näitä palkkioita ei ole maksettu.

Tulospalkkiojärjestelmän ja muiden yhtiön sisäisten kannustinjärjestelmien käyttöönottamisessa ja palkkioiden maksamisessa on noudatettava konserniohjeen mukaista ennakkokäsitysmenettelyä, jonka kaupunginhallitus käsittelee. Yhtiön tilinpäätöksessä on ilmoitettava erikseen toimitusjohtajalle ja hallitukselle maksettujen palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä.

7 Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Kauhajoen kaupungin tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava pääomistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Velvollisuus pääomistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuus on valvoa, että ennakkokäsitys on tämän ohjeen mukaan hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään merkittävä asiaa koskeva päätös.

Ennakkokäsitys tai suostumus on haettava konsernijohdolta seuraavissa asioissa:

- tytäryhteisön perustaminen tai hankinta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, ellei muutos ole tekninen tai muutoin vähäinen
- periaatteellisesti laajakantoiset tai taloudellisesti merkittävät toiminnan muutokset
- pääomarakenteen merkittävä muuttaminen

- yhteisön toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen tai panttaaminen
- muuhun kuin tytäryhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia (esim. tietyn osa-alueen ulkoistaminen, toiminnan laajentaminen tai muu huomattava muutos)
- toimitusjohtajan valinta ja erottaminen
- periaatteellisesti ja taloudellisesti merkittävät sopimukset, merkittävät liiketoimintakaudet ja muut toiminnan laajakantaiset muutokset
- yhtiön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- olennainen laskentaperiaatteiden muuttaminen
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilasta päättäminen
- muut emoyhtiön konsernitaseeseen olennaisesti vaikuttavat toimenpiteet ja ratkaisut
- muu yhtiön ja/tai pääomistajan kannalta merkittävä asia.

Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa. Ennakkokäsityksen hankkimisessa on huomioitava, että se on osa valmistelua ja tehtävä siksi valmistelun alkuvaiheessa. Toimitusjohtajan valinnassa ennakkokäsityksen hakee hallituksen puheenjohtaja hallituksen puolesta. Yhteisön pyyntö osoitetaan kaupunginjohtajalle.

Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhteisön hallitus sekä toimitusjohtaja tai isännöitsijä kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhtiön johtamisesta.

8 Tavoitteiden asettaminen ja konserniraportointi

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia konsernitason tavoitteita sekä vahvistaa merkittävälle, strategisille tytäryhtiöille pääomistajan vuositason strategiset tavoitteet. Strategisten yhteisöjen osalta tavoitteet ja mittarit asetetaan kaupunginhallituksen esityksestä siten, että ne antavat riittävän tiedon yhtiön taloudellisesta tilasta ja toiminnasta. Tavoitteet ja muu keskeiset tiedot kootaan kaupungin talousarvioon sisällytettävään tuloskorttiin. Tytäryhteisön johto on velvollinen saapumaan tarvittaessa kaupunginhallituksen kutsumana kokoukseen raportoitmaan.

Tytäryhteisöissä on noudatettava kuntalain ja kirjanpitolain määräyksiä kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Kaikkien konserniyhteisöjen on noudatettava Kauhajoen kaupunkikonsernin tase- ja tuloslaskelmaohjeistusta. Konsernitalinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat ja velat, vastuut ja velvoitteet, jotka kaupungilla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuen.

Konserniyhteisöllä tulee pääsääntöisesti olla kalenterivuotta vastaava tilikausi. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin valtuuston hyväksymää poistojärjestelmää. Konserniyhteisön on annettava konsernitalinpäätöksessä ja osavuosiraportoinnissa tarvittavat tiedot Kauhajoen kaupungin konsernijohtolle sen pyytämässä muodossa ja antamassa aikataulussa.

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan neljännesvuosittain, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Olennaiset poikkeamat talousarviosta on raportoitava välittömästi kaupunginhallitukselle. Vuosiraportointi tapahtuu vuositalinpäätöksen valmistumisen jälkeen siten, että tytäryhteisö-

jen tulee toimittaa konsernitiilinpäätöksen laadintaa varten tarvittavat tiedot Kauhajoen kaupungille viimeistään tilikauden päättymistä seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Lisäksi konsernijohto järjestää tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajille ja toimitusjohtajille yhteistyön tuloksellisuuden arviointitilaisuuden ennen konsernitiilinpäätöksen käsittelyä kaupunginvaltuustossa.

Konsernijohto voi pyytää erillisiä selvityksiä yksiköiden toiminnasta ja taloudesta. Raportti annetaan kirjallisena kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus toimittaa kyseiset asiakirjat tiedoksi kaupungin tarkastuslautakunnalle.

Kaupunginhallitus voi kutsua yhteisön johdon edustajan raportoimaan kaupunginhallituksen kokoukseen sopivaksi katsomanaan ajankohtana. Tytäryhteisöt ovat myös muutoin velvolliset antamaan kaupunginhallitukselle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

Tytäryhtiöiden tilinpäätös- ja talousarvioaineiston tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase
- selvitys konsernitiilinpäätöksessä eliminoitavista eristä
- toiminnallinen katsaus, jossa tarkastellaan toimintasuunnitelman toteutumista, poikkeamia ja korjaavia toimenpiteitä
- kokonaistalouden tunnuslukuvertailu
- palvelutuotannon kokonaismäärää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva toteutumavertailu
- sekä erikseen pyydettävät muut talous- ja toimintatiedot.

Kauhajoen kaupunki laatii osavuosikatsauksen neljännesvuosittain. Tytäryhtiöiden tulee toimittaa kaupungille osavuosikatsauksessa tarvittavat tiedot taloudestaan ja toiminnastaan erikseen annettavan ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti.

Samoin konserniyhteisön on toimitettava kaupungille talousarvioon ja -suunnitelmaan tarvittavat tiedot. Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa varten tytäryhtiön tulee toimittaa

- talousarvio ja toimintasuunnitelma
- palvelutuotannon määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskevat suunnitelmat
- erikseen pyydettävät muut talous- ja toimintatiedot.

Pöytäkirjat

Yhtiökokouksen tai vastaavan pöytäkirjajäljennös tulee toimittaa kaupunginhallitukselle.

9 Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta

Kauhajoen kaupunkikonsernissa tilintarkastuspalvelujen koordinointi ja kilpailutus järjestetään keskitetysti kaupungin tarkastuslautakunnan toimesta.

Kaupungin konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta vastaavat yhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Kaupunkikonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kaupungin sisäistä valvontaa.

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konsernivalvonnassa seurataan myös valtuuston tytäryhteisöjen toiminnalle asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tilintarkastus

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kuntalain 122 §:n mukaisesti kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tietojensaantioikeus

Kaupungin luottamushenkilöillä on kuntalain 83 §:n mukainen oikeus saada kaupungin konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä ja luottamushenkilö ei saa luovuttaa salassa pidettävää tietoa eteenpäin.

10 Konsernin sisäinen yhteistyö

10.1 Hankinnat

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen hankintamenettelyssä noudatetaan julkisista hankinnoista annetun lain lisäksi kaupungin hankintaohjetta ja talousarvion täytäntöönpano-ohjetta. Myös konsernin sisäiset hankinnat on kilpailutettava, ellei kyseessä ole ns. sidosyksikköhankinta.

Hallituksen on valvottava, että tytäryhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla ja/tai kuntayhtymillä muutoin on enemmistö, noudatetaan, mitä julkisista hankinnoista on säädetty.

Konserniyhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista. Keskitettyä hankintaa ja yhteistä kilpailuttamista noudatetaan mahdollisuuksien mukaan seuraavissa hankinnoissa:

- tarvikehankinnat vuosisopimusten puitteissa
- tietohallintopalvelut
- vakuutuspalvelut
- puhelinpalvelut
- koulutuspalvelut
- muut erikseen määriteltävät hankinnat.

Tytäryhteisöjen hankinnoissa tulee huomioida koko konsernin etu, ottaen huomioon, mitä julkisista hankinnoista on säädetty. Yhteisöjen on pyrittävä järjestämään hankintatoimensa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen sekä ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Yhteisöjen on kohdeltava kilpailutukseen osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti (liike- ym. salaisuusista aiheutuvat rajoitukset huomioiden) ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Mikäli yhteisö on hankintalainsäädännön tarkoittama hankintayksikkö, sen tulee noudattaa hankinnoissaan hankintalainsäädäntöä. Mikäli hankintayksikkö on hankintalainsäädännön tarkoittama sidosyksikkö, sen tulee huolehtia siitä, että se ei menetä sidosyksikköasemaa ilman konsernijohtolle annettua etukäteistietoa asiasta, jotta konsernijohto voi tarvittaessa esittää kantansa asiaan.

Kauhajoen kaupungin hankinta-asioiden yhteistyötahona toimii konsernijohto, tarvittaessa lakiasiantuntijan avustamana ja antaa tarvittaessa ohjeita hankintamenettelyistä.

10.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Kaupunginvaltuusto linjaa kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet, joita noudatetaan soveltuvin osin myös tytäryhteisöissä. Kaupunki voi tapauskohtaisesti valtuuston erillisellä päätöksellä sijoittaa varojaan konsernin päämääriä tukeviin tehtäviin ja antaa takauksen tai muun vakuuden tytäryhteisölle tällaisiin kohteisiin. Tytäryhteisöjen vieraan pääoman korkomenojen minimoimiseksi voidaan kaupungin omavelkaisen takauksen myöntämistä harkita, mikäli se nähdään EU:n valtioneuvoston päätöksen, kuntalain, kaupungin kokonaisriskin tai omistajapoliittisten linjausten lähtökohdista mahdolliseksi ja perustelluksi.

10.3 Henkilöstöpolitiikka

Kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita ja tavoitteita. Kaupunkikonsernin tytäryhteisön henkilöstöpolitiikan tulee siten olla peruslinjoiltaan kaupungin strategian ja henkilöstöpolitiikan mukaista. Henkilöstön rekrytoinnissa huomioidaan konsernin sisäiset työmarkkinat. Palkkauksessa pyritään konsernin sisällä samaan tasoon ottaen huomioon alalla noudatettavat sopimukset.

Koulutus- ja henkilöstöpalveluiden järjestämisessä tehdään yhteistyötä.

Tytäryhteisöjen henkilöstön eläketurva pyritään ensisijaisesti järjestämään kunnallisen eläkelain säännösten mukaisesti.

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä.

10.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kauhajoen kaupunginvaltuusto määrittelee Kauhajoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus antaa tarkemmat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet. Samoja periaatteita noudatetaan soveltuvin osin tytäryhteisöjen toiminnassa. Riskienkartoitus ja vakuutusten kilpailuttaminen valmistellaan kaupungin ja konserniyhtiöiden yhteistyönä.

Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Erityisesti hallituksen on kiinnitettävä huomiota ulkoisten ja sisäisten riskien hallintaan sekä annettava tästä kattava selostus toiminta- tai vuosikertomuksessa.

Kaupunginhallitus voi antaa ohjeita tytäryhteisöille yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Konsernihallinto konsultoi tarvittaessa tytäryhteisöjä riskienhallintaan ja vakuuttamiseen liittyvissä asioissa. Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Yhteisön johdon tulee varmistaa, että vakuutusturva on riittävä.

Rahoitus, sijoitukset, takauksen antaminen

Yhteisöjen tulee toimia yhteistyössä kaupungin taloushallinnon kanssa hankkiessaan lyhyt- tai pitkäaikaista rahoitusta. Kassavarojen sijoittamisessa tulee noudattaa kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhteisön, jolle annetaan takaus, tulee tuottaa kaupungin palveluja tai edistää muutoin kaupungin tai konserniyhteisön toimialaan kuuluvia tehtäviä.

11 Tiedottaminen ja tietojen antaminen

Kaupunginhallitus vastaa osaltaan konserniin kuuluville yhteisöille konserniohjetta ja sen perusteella annettavia toimintatapaohjeita koskevasta tiedottamisesta. Tytäryhteisöjen toiminnasta on tiedotettava kaupunkilaisille. Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille.

Kaupungin tulee antaa riittävästi tietoja kaupungin järjestämistä palveluista, taloudesta, kaupungin valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsitteystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Kuntalain 83 §:n mukaisesti luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohdon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tytäryhteisöjen tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö. Tarvittaessa myös kaupunki voi tiedottaa asukkailleen tytäryhteisöjen toiminnasta. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tule huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Viestinnän on oltava avointa, aktiivista ja julkisuuslain mukaista. Viestinnässä on otettava huomioon yhteisöjen erilainen oikeudellinen asema, toiminnan luonne ja kilpailutilanne markkinoilla, mikä saattaa vaikuttaa tiedottamisen laajuuteen ja ajoitukseen.

Yhteisöjen tulee toimittaa Kauhajoen kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja sisäiselle tarkastukselle näiden pyytämät tiedot ja asiakirjat yhteisön toiminnasta, jos tämä tieto on tarpeen konsernin kokonaisedun arvioimiseksi tai muusta perustellusta syystä, huomioiden kuitenkin lainsäädännössä asetetut pakottavat säännökset. Yhteisöjen tulee itse todeta ja ilmoittaa, mitkä konsernijohdolle lähetetyistä materiaaleista sisältävät liikesalaisuuksia tai ovat muulla perusteella salassa pidettäviä. Muuten materiaalit ovat julkisia.

12 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Osakeyhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia. Yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohtoon kuuluva (ml. asianomaiset luottamushenkilöt) tai muu kaupungin viranhaltija tai työntekijä ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhteisössä saatua salassa pidettävää tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi tai hyödyksi kaupungin muussa päätöksenteossa.

Yhteisön kaupungille toimittamien asiakirjojen julkisuus määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla. Mikäli kaupungille toimitetut asiakirjat sisältävät tämän ns. julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä tietoja, yhteisön on selvästi merkittävä asiakirjoihin salassapito sekä sen julkisuuslain mukainen peruste. Julkisuuslain mukaan asiakirjan julkisuutta koskevan asian päättää kuitenkin se viranomainen, jolle asiakirja on toimitettu.

13 Verkostoyhteistyö

Kaupungin edunvalvonnan kannalta merkityksellisiä ovat myös yhdistykset, muut yhteisöt ja säätiöt, joissa kaupungilla ei ole määräysvaltaa, mutta joiden seurantarve perustuu kaupungin osakkuuteen, jäsenyyteen, sopimukseen, taloudelliseen sitoumukseen, palveluun tai muuhun yhteistyöhön. Myös kuntien välinen yhteistyö eri muodoissaan, mm. erilaiset yhteiset projektit ja viranomaisyhteistyö, on seurannan kohteena. Verkostoyhteistyötä ja siihen liittyvää taloutta hoidetaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

14 Ohjeiden voimaantulo

Konserniohjeet käsitellään ja hyväksytään Kauhajoen kaupunginvaltuustossa. Ohjeet tulevat voimaan 1.8.2021 alkaen toistaiseksi.

Kukin tytäryhteisö käsittelee ohjeet yhtiökokouksessaan tai vastaavassa. Ohjeiden muutokset käsitellään samassa järjestyksessä.

Yhteisön toimitusjohtajan tai vastaavan sekä yhtiökokouksessa tai vastaavassa ja hallinnossa mukana olevien kaupungin edustajien on huolehdittava siitä, että nämä ohjeet tulevat asianmukaisesti käsitellyiksi ja hyväksytyiksi.

Tämä konserniohje korvaa Kaupunginvaltuuston 20.12.2013, §104 hyväksymän ohjeen.

Jakelu

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy
Kauhajoen Tennishalli Oy
Kauhajoen Vesihuolto Oy
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiaakeskus
Kiinteistö Oy Kauhajoen Vuokra-asunnot
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy
Lautakunnat
Toimialajohtajat
Yhtiökokousedustajat

Kuntayhtymät:
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä